

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՍԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
78-ԱՄԵՐԻԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

«ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԱՅՈՒՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎՆԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՀՊԱՆԵԼԵ ԽԻՍ ԿԱՐԵՒՈՐ Է»

Կ'ԸՆԵ ՄԱՅՐՈՒ

Դանրապետութեան Նախագահ զօր. Միշել Առև Երեկ շնորհադրական հեռացիք մը ստացաւ Ֆրանսայի Նախագահ Էմանուէլ Մարգարեն Լիբանանի անվանութեան 78-ամեկին այժմով:

Դանրագիին մէջ Մարգու կը նշէ, թէ Ֆրանսան մասյուն նեցու է Լիբանանին ընդգծելով, որ Ֆրանսայի համար Լիբանանի պահովական կայունութիւնը, անվանութիւնն ու գերիշխանութիւնը պահպանեն խիստ կարենու է:

Մարգուն մտահոգութիւն կը յայտնէ այս տագանապէն, որուն մէջ ներկայի Լիբանան կը խի:

Այ կը հաստատէ, որ նոր կառավարութեան մը կազմութիւնը առաջին փոխին ե՞ր տագանապէն թուր գալու նպատակով, «հետեւարա կառավարութիւնը, ծեր գորակութեամբ, պէտք է գործադրու այս բարեկարգութեամբ, որուն մասին յանձնառութիւն յայտնեցին լիբանանան իշխանութիւնները: Այս իմաստով պէտք է նաև կայսերական արագութեամբ կառավարութիւնը սկսի իր աշխատանքը անդամալութելու», կ'ըսէ ան:

Մարգուն կը յայտնէ, որ Լիբանանի մէջ արձանագրուած բրանարարներու վրջին տեսարաններու ու առևու վանակերը ուղղակիորեն կապուած են իշխանութեան աշխատանքը անդամալութելու քայլերուն:

«Միշագային ընտանիքին մէջ Լիբանանի իշկական ըոլոր բարեկամները պարարտ են ծեզի օժանականութեան: Սակայն եթէ լիբանանից պատասխանատունները գործանական քայլերու չփխմտ վստահութիւնը վերականգնելու նպատակով, ապա Լիբանանի շրջանակին մէկուսացումը պիտի կրկնապատկուի, հակառակ անոր որ Ֆրանսան կը փափարի օժանդակել Լիբանանին, որպանի զայն այդ վիճակն դուրս բերելու», կ'ըսէ Մարգու:

Միս կրոմ, Նախագահ Անն ընդունեց փոխվարչապետ Սաաստ Շամին, որուն հետ ընտակեց լիբանանան իրադարձութիւնները, ինչպէս նաև Միշագային դրամական ֆոնսին և Լիբանանի միջն կայացած իշխանութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

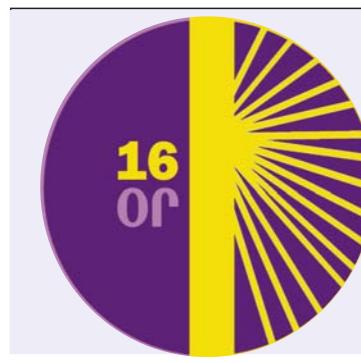
Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Այ կը հաստատէ, որ իրաքանչիւն անհամար աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

Դանդաղումն ենք Շամի յայտնեց, որ Միշագային դրամական ֆոնսին հետ Լիբանանի կատարած թեթիւ բանակցութիւնները աւարտած են եւ մուտք գործած են տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւններու շուրջ բանակցելու փուլու:

Շամի կը այցելէ Լիբանան: Համար կայսեր աշխատանքի կամաց մօտիկ պապացային պիտի այցելէ Լիբանան:

</div

ՍԵՐԱՎՅԻՆ ՀԻՄՔԻ ՎՐԱՅ ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ 16-ՕՐԵԱՅ ԱՐԵԱ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵ՛ ԻԲՐԵՒ ՀԱԿԱԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԶԱՏԱԳՈՎ

Բժնութիւնը իր տարատեսակ արտայայտութիւններով եւ վարուելակերպային բազմաբնոյթ կիրարկումներով մարդկութեան յառաջընթացը խանգարող խչընդոտներէն մէկն է եւ մարդկային իրաւունքներու բռնաբարման հիմնահարցերէն ամենէն ահաւորը: Նկատի ուսենալով, որ անիկա իւրաքանչիւր մանուկի, պատահիի եւ չափահասի առօրեայ աշխարհին մաս կազմող երեւոյթ է, ապրուած կամ դիտարկուած փորձառութիւն է ու իբրեւ այդպիսին, անոր մասին տեղեկանալը, առարկայական ըմբռնում կազմաւորելը եւ անոր դեմ դնելու ձեռնարկելը դաստիարակութեան նպատակներէն մէկը պէտք է դառնայ անկանած:

Դպրոցները՝ տարրական բաժիննեւ մինչեւ երկրորդականի դասարաններ, իրենց արհեստի եւ ակադեմական բաժիններով, կարեւոր վայրեր են ընկերութեան կողմէ հաստատուած կարգ ու կանոնի ամրապնդումին եւ, ինչո՞ւ չէ, նաեւ, ի պահանջել հարկին, անոնց փոփոխութեան առաջնորդող: Անոնք ու թիւն կը ստեղծուի: Նման պատեհ եւ արդարութաշխուած փորձառութիւններու զարկ տալով՝ ուժի եւ պարտադրանքի մշակոյթի տարածումը կը կասեցվի, ու հաւասարութիւնն կը տիրէ, եւ այս բոլորէն մենածածք՝ մասնաւանդ սեռերու խտրականութենէ բխող բրտութիւններու ու բռնարարներոց կը նուազին:

Կերուշեալ կացութիւնները կ'ապահովուին միայն այն պարագային, երբ դպրոցին ջամբած կրթութիւնն ու գիտելիքներու մակարդակը կը նուաճն քաղաքակրթեան որակաւոր չափանիշները. այլապէս դպրոցը կը վերածուի ընկերութեան կողմէ ընդունած, բայց ոչ անպայման մարդկայնօրէն ու բարոյապէս գոտեպնիշ կարգերու եւ վարուելակերպերու վերարտադրող «գործարան»-ի փոխան նորարար եւ արդար մօտեցումներ ստեղծող դարձնցի:

Կամուացած գվառապեսահար դրաբուլու անաշխատացած աշխատանքը է կը նպատակադրեն ուսուցիչներու, աշակերտներու, պաշտօնեութեան եւ ծնողներու մօտ բարեփոխումներու հմտութիւններ կազմաւորել՝ յանուն յարգակիր եւ արդար ընկերութեան մը կենսափորձի ստեղծման:

Բընութեան մեմ սկազունքաին եւ առջնասան կը համար է, որ դպրոցները պետք է որդեգրեն սեռերու եւ անհատական տարբերութիւնները դրականորեն ընկալող եւ այդ սկզբունքին արձագանքող ռազմավարութիւն ու մանկավարժական մեթոսներ: Անոնք պետք է կազմաւորեն ու զարգացնեն՝ ընսական միտք, անաշար մօտեցումներ, կշռադատուած

Բնակչութեաս իւս սզգբուժայիս եւ գրիսապաս պայքար-գործունեութիւն տանելու համար դպրոցի մշակոյթը իր ամբողջ եռթեամբ պէտք է արտացոլացնէ՝ յարգանք, հաւասարութիւն, խաղաղութիւն, այլասիրութիւն, այլադիմութիւն եւ ապահովութիւն բնութագրող յատկանիշներ եւ անոնց թարգմանը հանդիսացող աշխատանքներ: Այս բոլորը պէտք է կիրարկել սեռերու եւ անհատական տարրերութիւններու հանդեպ գիտակից ու փափկանկատ զգայնութեամբ եւ անկէ բխող համապատասխան դիրքորոշումներով:

Կրթական հաստատութիւնները յոյսի միջավայրեր են: Նկատի ունենալով, որ անոնք անմիջական եւ հարազատ աղերս ունին ընկերութեան ընդիանուր վշակութին, աւակոռութիւններուն, իսպատրուած ապահովել ընդիանուր ծրագրաւորումին մէց:

Այս բոլորը կը յաջողին դպրոցի ամբողջականութեան մէջ՝ աշակերտներ, ծնողներ, ուսուցիչներ, կրթական եւ վարչական պատասխանատուներ եւ

կան համակարգի մը մէջ, անհատութերու կեանքը կը փոխեն. օրինակ՝ ասպարեզի ընտրութեան առիթներ կը բազմապատկուին, իգական սերի նիւթական եւ հաւաքասութիւնը՝ բռնութեան գերս, ապահով եւ յառաջադէմ ընթացակարգով:

ՀԱՅԵՐՆ

ԵՐԱՐ

ԻՆՉՊԵ՞Ս ՄԻԱՑՆԵԼ ԿԵՏՐԸ...

Labeled Locations:

- 1: Lake Sevan area
- 2: Northern border region (near Artsakh)
- 3: Southern border region (near Nakhichevan)

Legend Box Information:

Scale	1:1,000,000
Projection	UTM - 31N
Coordinate System	WGS 84
Administrative Divisions	1. Aragatsotn Province 2. Ararat Province 3. Arashat Province 4. Arpi Province 5. Artsakh Province 6. Arzni Province 7. Askeran Province 8. Gugark Province 9. Hadravank Province 10. Kapan Province 11. Kegham Province 12. Lachin Province 13. Martakert Province 14. Masis Province 15. Shirak Province 16. Syunik Province 17. Tavush Province 18. Vayots Dzor Province

Թիւերով նշուած կէտերը. 1.- Վարդենիս,
2.- Նորաբակ, 3.- Սել լիճ-հշխանասար գօտին:

- Երկուշաբթի, 22 նոյեմբերին ազերիական ուժերը նոր յարձակում մը կազմակերպեցին Յայաստանի սահմաններէն ներս, այս անգամ՝ Գեղարքունիքի մարզին մէջ, Սեւանի արեւելքը, Վարդենիսի մօտակայ Նորաբակ գիւղին ուղղութեամբ. կան զոհ ու վիրաւոր: (Արդէն մոռցա՞ծ էք, որ տարիներ առաջ Վարդենիսին դեպի Մարտակերտ կարեւոր ճամբար մը բացինք եւ անցեալ տարի զայն Ազրպէճանին նուիրեցինք, ձեռքէ հանեցինք Յայաստանի համար պաշտպանական կարեւոր վահան մը՝ Թարվաճարի շրջանը): Շաբաթ մը առաջ նման ոտնձգութեան թիրախ էին Սեւ լիճի մօտակայ Իշխանասարի դիրքերը: Նմանապես ունեցած էինք զոհ, վիրաւոր եւ գերեզմանածներ: Արցախը Ազրպէճանին նուիրելէ ետք, Յայաստանի համար խաղաղութեան դարաշրջան երազողները հիմա ամէն օր կ'ապրին դաժան հետեւաքները:

- Իշխանաւորները կ'աւետէն, որ «Ազրպէճանին պատկանող» Գորիս-Կապան եւ ճակատէն տանող ճամբաներուն փոխարէն՝ այլընտրանքային ճամբաներ կը նորոգուին, կը բացուին (դրական աչքով, կրնանք ուրախ ըլլալ, որ Յայաստանի աշխարհագրութիւնը, տեղամասերը թիշ մը աւելի՝ մատչելի կ'ըլլան հանրութեան...): Ըստդիմադիր մէկնաբաններ նման քայլերու ետին կը տեսնեն ո՛չ միայն հայկական անվիճելի հորերու զիշումի իրականութիւնը, ու այս «վարպետի հարուած» մըն է, այսինքն՝ մէկ կողմէ կապերը պահպանէլ Ուուսիոյ հետ, միւս կողմէ, Մինսքի հմբակին գուգահեռ (խորքին մէջ անոր փոխարէն), երկողմանի բասկցութիւն բանալ Ազրպէճանի հետ, Վրեւմուտքի՝ Երոպական Միութեան միջնորդութեամբ: Գրեթէ ստոյգ կը նկատուի, որ Պրիւթսելի հանդիպումն պիտի ծնի նոր համաձայնագիր մը, որ ճշդէ սահմանազատման-սահմանագծման սկզբունքները (աւելի յոռտեսներ ալ կան): Փաշինեան հաստատած է, որ սեղանին վրայ ունի նախագիծ մը, զոր պատրաստ է ստորագրելու: Ինչպէս 9 նոյեմբերի համաձայնագիրը, սա ալ գաղտնի կը պահուի ժողովուրդին (նախագահը վաղը դարձեալ պիտի ըսէ՞, թէ մամուլըն իմացեր է մանրամասնութիւնները...): Թող բախտագուշակները լուծեն, թէ ո՛ր տեղեկութիւնն ու մէկնաբանութիւնն է աւելի տիրականը, իրականանմանը: Միայն արձանագրենք, որ (անկախ Ուուսիոյ հանդէա համակրանք-հակակրանք ու նենալու զգացումներէն, տրամադրութիւններէն) Ուուսիա կը մնայ Կովկասի մէջ հզօր դերակատար մը, ազդու ուժ մը, ու եթէ Վրեւմուտքը Յայաստանը կ'առաջնորդէ անկէ, եւ իրանեն, խըգւելու ճամբով... Ու պատահակա՞ն է, որ Ուուսիա այս օրերուն կը յայտարարէ, թէ նոր ուժ պիտի դրկէ՝ հաստատուելու Յայաստանի սահմաններուն երկայնքին (Արցախը գրեթէ աննկատ կը մնայ բոլորէն...):

այլ, աւելին, նոր հոդերու կորուստի վտանգը: Քարտեսի վրայ ցոյց կը տրուի նորոգուող «փոխընտրանքային ճամբայ» մը, որ նախատեսել կու տայ, թէ Նախիշեւանեն Ազրպէյճան ճամբաներու «ապաշրջափակումը» Նկատի չունի միայն Մեղրիի ծանօթ ճամբան, իրանի սահմանին երկայնքին, այլ շատ աւելի հիւսիս, ուղղակի բռնագրաւեալ Արցախն ու Սեւ լիճի հարաւես անցնող ու Նախիշեւան հասնող այլ ճամբայ մը: Եթէ Նման «բարեբեր» ծրագիր իրականանայ (չկարծուի, թէ ճամբաներու շինութեան, նորոգութեան դեմ ենք), Սիւնիքը (գոյն մեծ մասը) իրողապէս կտրուած պիտի ըլլայ Հայաստանի մնացեալ շրջանեն (վաղը կրնայ վեճ ծագիլ, թէ Նման ճամբու վերահսկողութիւնը որո՞ւ իրաւունքն է, իսկ Ներկայ դրութեամբ տեսանելի է, որ Ազրպէյճանն է ճատրակի խաղին մէջ քարերը յառաջ տանողը, անկախ անկէ, որ հայրենի ճատրակի Վարպետները աւելի՝ հռչակ ունին): Անկէ ետք Մեղրիի «Միջանցքը» պիտի դառնայ մանկական խաղ մը: Այսինքն (դիտենք կողքի քարտեսը) Հայաստանի հարաւային գօտիին մեծ մասը իրողապէս պիտի անցնի Ազրպէյճանի հակաշիռին տակ (առայժմ կը մտահոգւինք իլուած ճամբաներու վրայ մաքսատուներու հաստատումով, վա՞ղ...):

- Ընդդիմադիր ճակատը մեկնարկը տուած է նոր շարժումի մը: Խորհրդարանական ընդդիմադիրները վերջերս մերժեցին մասնակցիլ խորհրդարանի այս նիստերուն, որոնք առաջնահերթութեամբ եւ ստիպողական կարգով չընսարկեցին սահմանսերուն վրայ ստեղծուած եւ 9 նոյեմբերի վատահամբաւ համաձայնագիրով իսկ օդին մէջ մնացած հարցերը (հիմնականին մէջ՝ գերիներու եւ կորուստներու ծանօթ հարցերը): Երկուշաբթի, 22 նոյեմբերին արտախորհրդարանական ուժեր նոր նախաձեռնութեան մը դիմեցին՝ իրենց կողքին ունենալով խորհրդարանական ընդդիմադիրները: «Զարթօնը» եւ «5165» կուսակցութիւնները, որոնք 20 յունիսի ընտրութիւններուն չեն յաջողած խորհրդարան մըտնելու բաւարար ծայսեր ապահովել, հրապարակ եկան ազատագրական շարժումի մը խորագիրն տակ: Ճամբաներ փակուեցան, պետական հասցեատուներու առջեւ ցոյց տեղի ունեցաւ, եւ յուշագիրներ յանձնուեցան պատկան պատասխանատուններուն: Հիմնական պահանջներն են՝ ետկանգնի պարտուողական եւ վնասաբեր (հողերու եւ Արցախի յանձնումի) նոր համաձայնագիրէ մը, հետամուտ

**ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒԹԵԼՈՒ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ
ԴԻՄԵԼ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԹԻՒԵՐՈՒՆ**

Բռնութեան Ենթարկուած կամ Ենթարկուող ուրէ անհատ, որ կարիք ունի օժանդակութեան՝ հոգեբասկան բուժումի, ապաստանարանի, բժշկական օգևութեան, խորհրդատուութեան եւ ցուցմունքներով նայ կապուիլ հետեւեալ ընկերաբժշկական կեղրոններուն, կառոյցներուն եւ ոչկառավարական կազմականութիւններուն:

●ՕԾու-ի «Արաքսի Պուլղուրճեան»		●Abaad	01-283820
ընկերաբժշկական կեղրոն	01-253796	●Himaya	03-414964
●«Հառուցրտ Գարակէօզեան»		●IDRAAC	01-583583
հաստատութիւն	01-258718	●Embrace	1564
●Ազգային առաջնորդարանի ընկերային		●KAF	1745
ծառապարբեան ռաժախանություն	01-258300		

«ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵՐ ԳՈՅՉՈՒԹԵԱՆ, ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՊԱԾՆԱՑՈՂ
ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ ՊԵՏՔ Է ԼԱՒՎՈՒՍ ՔՆՆՈՒԻՆ, ԿՇՈՌՈՒՆ
ԵՒ ՆԿԱՏԻ ԱՌՆՈՒԻՆ ՈՐԵՒՔ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵՒՆ»

ՅԱԿՈԲ ՏԵՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ստորեւ կը ներկայացնեմք «Գանձասար»-ի եւ «Ռատիօնալ Երազ»-ի հարցագրոյց ՀՅԴ Բիլոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տիր Խաչատուրեանի հետ:

«ԳԱՆՉԱՍԱՐ».- Օրեր առաջ Երեւանի Ազատութեան հրապարակին վրայ վերսկսաւ դիմադրութեան շարժումը, որ Ներքաղաքական օրակարգերէն դուրս ելլելով, Արցախի հարցին, յատկապէս Յայաստանի Ներկայ իրավիճակին շուրջ ժողովրդային ընդվզումի նկատառելի ալիք բարձրացուց աստիճանաբար ուղղուելով դէպի համահայկական դիմադրութիւն՝ Ներկայ իշխանութիւններու Վարած պարտուղական քաղաքականութեան դէմ: Տարածաշրջանային ուժերու Ներկայ դաստիրման մէջ ընդդիմութիւնը ինչպէ՞ս կը տեսնէ Արցախի հարցին լուծումը, Յայաստանի անվտանգութեան պահպանումը եւ որպէս քաղաքական կազմակերպուած ուժ՝ ո՞ւ ինչպէ՞ս կրնայ փոփոխութիւն յառաջացնել:

ՅԱԿՈԲ ՏԵՐ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ.- Ըսորհակալութիւն՝ հրաւիրին համար: Դիմադրութեան շարժումը նոր չէ: Օրեր առաջ անոր ժողովրդային դրսեւորումն էր հաւաքի ճամբով, բայց, ինչպէս գիտեք, արդէն քանի մը ամիսէ ի վեր մենք շարունակաբար կ'արտայայտուիք Ազգային ժողովին բեմեն, երիտասարդական կազմակերպութիւններուն միշտով, երիտասարդութիւնը յատուկ շարժում մըն ալ սկսաւ, որ կոչուեցաւ դիմադրութեան շարժում, ուրեմն ընականաբար անոր շարունակութիւնն էր ժողովրդային հաւաքը, որ կազմակերպեց ընդդմութիւնը եւ այդ հաւաքին ընթացքին անգամ մը եւս դիմեց ժողովուրդին, որպէսզի դրւու գայ այս պարտուղական ընթացքէն, որ դժբախտաբար երեւելի դարձած է այլեւս Հայաստանի իշխանութիւններուն մօտ:

Հակառակ այն իրողութեան, որ այս իշխանութիւնը պարտաւոր էր ստեղծել համազգային միասնականութիւն, տակաւին դժբախտաբար ժողովուրդը տարանջատելու, քածնելու, սեւ ու ճերմակի վերածելու, շարունակարար ամեն ինչի մեղքը և ախվինսերուն վրայ նետելու իր քաղաքականութիւնը կը շարունակէ: Այս իսկ պատճառով ալ, թնականաբար, Հայաստանի իր ամրող կարողականութիւնը չի կրնար օգտագործել այս վիճակին մէջ, ուր մենք թշնամիներով շրջապատուած ենք, իսկ թշնամիներուն ախորժակը գրգռուած է Արցախի իրենց տարած յաղթանակով՝ իրենց ուշադրութիւնը սեւեռելով նաեւ Հայաստանի վրայ, եւ այդ ուղղութեամբ ամենն վտանգաւոր բաժինը Սիւնիքի հանդեպ իրենց ունեցած նկրտումներն են, սահմանազատման եւ սահմանագծման հարցի հանգուծալուծման ընթացքին Արցախի կարգավիճակի հարցին թաղումն է մեր թշնամիներուն նպատակը, որոնց կողքին նաեւ, դժբախտաբար, Կարչապետին իսկ յայտարարութեամբ, խաղաղութեան դարաշրջան սկսելու այն կեղծ հանգանակով հայ-թրքական յարաբերութիւններու թնականունացման գործընթացն է:

Ըստ մակարդակացման մեջ մասմագլւրամբը այս հայոցական ուղղութեամբ։
Ինչ կը Վերաբերի հայ-թրքական յարաբերութիւններու բնականոնացման, մենք ալ իրապաշտ ենք Եւ Կ'ընդունինք, որ իբրեւ երկու դրացիներ՝ յարաբերութիւնները պէտք է Վերջ ի Վերջոյ հասնին որոշ մակարդակով ընականոնացման, Եթէ Կ'ուղաքը, բայց պնդած ենք Եւ կը շարունակենք պնդել, որ այդ պէտք է ըլլայ առանց Նախապայմաններու։ Ինչպէս գիտե, Թուրքիան շարունակաբար Նախապայմաններ կը դնէ։ Յամենայն դեպս հաւանաբար այդ մեկը երկար գործընթաց է, Եւ անմիջական արդիւնքներ չենք ակնկալեր, բայց ընդհանուր ուղղութեամբ յայտարարուած է այս իշխանութեան կողմէ, Եւ մենք մեծ մտահոգութիւն ունինք, որովհետեւ պարզապես հայ ժողովուրդը իր Կստահութիւնը կորսնցուցած է Եւ գիտէ, որ այս իշխանութեան խօսքն ու գործը գիրար չեն ամբողջացներ։

Երկրորդը անմիջական վտանգ հանդիսացող՝ սահմանագծման եւ սահմանազատման հարցերն են, որովհետեւ Արցախի այս երկրորդ պատերազմին, կամ ճակատամարտին, եթե կ'ուզեք, պարտութենեն ետք բևականաբար սահմաները փոխուած են, եւ Ազրպէյճան ու Յայաստան սահմաններու ճշշդման օրակարգ ուսին: Ուստիյ հովանաւորութեամբ այդ աշխատանքը ընթացը առած է, իսկ մեր տպաւորութիւնը այս է, որ դժբախտաբար իր հայկական ենթենեն պարպուած այս իշխանութիւնը պարտուողի հոգեբանութեամբ այսօր մինչեւ Վերջ կ'երթայ զիշումներու, եւ ատոր համար մենք վստահ չենք, որ սահմանագծման ու սահմանազատման որեւէ գործնթաց ինքնին կը յանգեցնէ հայամետ իմաստով արդիւնաւետ դիրքերու: Այս հարցին առնչուող մեծագոյն վտանգը այս է, որ Ազրպէյճան պիտի պահանջէ շարունակաբար, որ այդ սահմանագծման եւ սահմանազատման օրակարգով ինքնաբերաբար լուծէ նաեւ իր աչջով դիտուած Արցախի կարգավիճակին հարցը, ուստի այդ գործնթացին մէջ պիտի թաղուի Արցախի դատը: “Պետք է արթուն ըլլանք, պետք է զգօն ըլլանք եւ ամեն զնով մեր համաշխարհային կազմակերպութեան շանքերով ընդդիմանակը նման ոտնձգութեան, որովհետեւ Արցախը մեզի համար, այո՛, կորսնցուցած է ճակատամարտը այս ապիկար պատերազմի ընթացքին իշխանութեան վարած քաղաքանութեան ու նաեւ առհասարակ միջազգային ծնշումներու եւ Ուստիա-Թուրքիա մարտավարական մերձեցումին որպէս հետեւակը, քայլ անկէ կարելի չէ հետեւցնել, որ Արցախի հարցը լուծուած է. սա շատ հեռու է իրականութենեն, ուստի մենք աշխարհով մէկ կ'աշխատինք վերակենդանացնելու Մինսքի խումբի համանախազահող կողմերու գործնթացը՝ պնդելով, որ այսպէս, ինչպէս այդ խումբի յայտարարութիւններուն մէջ արձանագրուած է, բռնի ուժ կիրարկելով Արցախի հարցը կարելի չէ լուծել, եւ մեզի համար այս վերջին հանգըրւանը ճակատամարտի կորուստ է, ոչ թէ՝ պատերազմի, որովհետեւ վստահ ենք, որ Արցախը պիտի վերականգնի համահայկական ճգերով, եւ ատոր համար է, որ կարգավիճակը պետք է առաջ մղենք: Կարգավիճակը համաշխարհային իմաստով պետք է բերենք առաջին «փլան», ինչպէս կ'ըսեն Յայաստանի մէջ, եւ այդ ուղղութեամբ մեր աշխատանքները չեն դադրած: Ուր որ անհրաժեշտ է, տակալին կը հետապնդենք Արցախի անկախութեան ճանաչման խնդիրը, տեղ-տեղ, ուր կարելի չէ, պարզապէս շեշտը կը դնենք ինքնորոշման իրաւունքին վրայ: Այս աշխատանքը միջազգային մակարդակով մեզի շնորհած է լուրջ արդիւնքներ, ատոր վրայ պետք է կառուցնեք մեր գալիք օրակարգը եւ օգնենք, որ Յայաստանի ձեռքը գորանայ: Տայ Աստուած, որ Յայաստանի իշխանութիւնը ինք ուզէ, որ իր ձեռքը գորանայ եւ ոչ թէ արդէն գաղտնի համաձայնութեամբ զիշումներու շարք մը ներկայիս գործադրութեան դնէ:

«Գ.».- Մենք կը տեսնենք, որ թէեւ Յայաստանի իշխանութիւնները հանդէս կու գան խաղաղասիրական կոչերով եւ կը հաւաստիացնեն, որ ապաշրջափակումը պիտի նպաստ խաղաղութեան եւ այլն, նոյն օրերուն Ազրպէճանի նախագահը բուռն հոեստորութեամբ, Յայաստանը ուղղակի թշնամի անւանելով, առանց այդ փափկանկատութիւնները յարգելու, առանց համաձայնութիւնները յարգելու, տակալին կը յոինորտայ եւ իր գիտուրները կը մղէ Յայաստանի դեմ յաւելեալ յարձակողապաշտութեան: Այս ընդիանուր պատկերին լոյսին տակ խաղաղասիրական կոչերը հնչ բանի կը ծառայԵն: Կտիկա արտաքի՞ն աշխարհին համար է, թէ՞ ներքին դիմադրողականութիւնը տկարացնելու ծովակ է վերջապէս:

Յ. Տ. Խ.- Նախ ըստ, որ խաղաղասիրական կոչերը ոչ մեկ բանի կը ծառայԵն: Ըսդհակառակն, մենք կը կարծենք, որ շպար է, եւ շատ ճիշդ է ձեր այն մատնանշումը, որ Ազրակեցան բացարձակապէս չէ հրաժարած իր հայատեաց քաղաքականութենէն: Երբ Յայաստանի իշխանութիւնները կը փորձեն

սուլթանը։ Ծիբ Կյայաստանի լշկութեանը վը զորութեան իրենց թշնամիները որակել հակառակորդներ կամ մրցակից-

ինչպես նշեցի, ոչ միայն իր ներքին ուժերու համախոհութեան մէջ է, այլեւ, համահայկական առօլմով, ժողովրդական միասնութեան մէջ է: Ուստի հարկ է այդ ուղղութեամբ աշխատանք-ներու ձեռնարկել այս իսկ օրութեան:

Երրորդ՝ պետք է զգուշանալ, որ որեւէ մեկ պատրուակով, խաղաղութեան սին կարգախօսով, շրջանի մէջ հաղորդակցութեան հանգոյցները քակելու թե՛ւ ողջունելի, բայց իրականութեան մէջ ծուլակներով լի ծրագիրներով չվտանգուի Հայաստանի գերիշխանութիւնը, որովհետեւ մենք կը հաւատանք, որ անկախ պետականութիւնը բացարձակ արժէք է, եւ թնական է, որ Դաշնակցութեան համար ազատութիւնն ու անկախութիւնը եական տուեալներ են: Այդ ուղղութեամբ պետք է դիմել ամեն միջոցի, որպեսզի կարենանք դիմակայել մեր թշնամիներու ուժնձգութիւններուն: Սա կը նշանակէ առաջին հայեացքով համեզում՝ Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ, որ այդպիսի միտում կայ մեր թշնամիներուն կողմէ, եւ մեր թշնամիները թաքուն չեն աշխատիր, բացայատ ու հրապարակաւ կը յայտարարեն իրենց բոլոր ձգտումները եւ չեն դադրիր ըսելու, որ Սիւնիքը ազրպէճանական Զանգեզուր է, մինչեւ իսկ ախորժակներ ունի Երեւանի ուղղութեամբ: Թուրքիան չի թաքցներ թքացեղ պետութիւններու կայսրութիւն ստեղծելու իր մտադրութիւնը, որ փանթուրանական ծրագրի լաւագոյն դրսեւորումն է: Ազգային մեր գոյութեան, պետականութեան սպառնացող այս բոլոր Վտանգները լաւապէս պետք է թնըւին, կշռուին եւ նկատի առնուին որեւէ բանակցութեան նախօրէին: Բանակցութիւնները պետք է ըլլան թափանցիկ եւ վերջ ի վերջոյ Ներկայացուին ժողովուրդի հաւանութեան: Կարելի չէ քանի ուժով մեկ մարդու պարտադրել այսպիսի կացութիւններ, որոնց ճամբով կորուստի կը մատնուին տարիներու մեր ձեռքբերումները՝ 1991-էն սկսեալ:

«**4.**.- Խօսեցաք տարածաշրջանային ուժերու սասիս, Իրանի մօտեցումին եւ այլն: Թուրքիա և Երկային գործի դեմք կը փորձէ 3+3 ձեւաչափով տարածաշրջանային անվտանգութիւն ստեղծելու առաջարկանքը. այս մէկը Յայաստանի շահերէն կը բխի», թէ՞ ոչ: Որո՞նք են Թուրքիոյ յԵտին նպատակները:

3. S. Խ.- Այս ձեւաչափը ինքնին որեւէ ծեռվ օգտակար չեմ համարեր, որովհետեւ միշազգային խաղերու արդինք է: Առնելով թուրքիոյ պարագան. յստակ է, որ թուրքիոյ տարիներու երազը եղած է թափանցել Յարաւային Կովկաս: Այդ թափանցումը ինք չեր կոցած իրագործել, որովհետեւ շատ յստակորեն Ռուսիա ընդդիմացած էր իրաքանչիւր քայլի, որ կարելիութիւն կը ստեղծէ Թուրքիոյ՝ ոլլալու ազդեցիկ Ներկայութիւն շրջանին մէջ: Թուրքիան, սակայն, տարիներու իր մշակած յարաբերութիւններուն որպէս արդինք՝ Ազրաբեյճանի մէջ իր զինուրական ներկայութեամբ յառաջացաւ: Մարտավարական իմաստով, Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ այս ժամանակահատուածի շահերու համընկնումին պատճառով, ինչպէս նաեւ միշազգային որպէս խաղաքարտ՝ այլազան շրջաններու մէջ Թուրքիոյ, այսպէս կոչուած, ազդեցութիւններու գօտիին ընդլայնումը վտանգաւոր կացութիւն ստեղծած էր հայութեան համար: Վերոյիշեալ պարագաները արտօնեցին, որ Թուրքիա իսկապէս թափանցէ Յարաւային Կովկաս, եւ այսօր կարելի չէ ժիստել այս իրողութիւնը, որ Թուրքիա մաս կը կազմէ Աղտամի մէջ, Շուշիին ոչ շատ հեռու հաստատուած մոնիթօրինիկի խումբին: Թուրքիոյ նախագահը քանի մը անգամ այցելեց գրաւեալ հողեր՝ ցոյց տալու համար իր ամբողջական գործակցութիւնը Ազրաբեյճանի հետ, այդ նաեւ ազդարարութիւն է աշխարհին, որ ինք շրջանային գերութ է: Միևն կողմէ՝ արեւմտեան աշխարհն ալ տակալին միամտօրէն կը հաւատայ, որ Թուրքիա՝ որպէս ՕթՎԱ-ի անդամ, կը լծակը, որով ինք կարելիութիւն պիտի ունենայ ազդեցութիւն բանեցնելու Յարաւային Կովկասի տարածաշրջանին մէջ: Թուրքիան, սակայն, կը մեկնի միայն իր շահերէն, թուրք-ազրաբեյճանական յարաբերութիւնները այնքան ամրապնդուած են այսօր, որ ատոր մէջ նկատի իսկ չեն առնուած արեւմտեան շահերը, այլ պարզապէս՝ թուրք-ազրաբեյճանական ցեղերու շահերը: Միշազգային հանրութիւնը, այո՛, ունեցած է շատ յստակ դիրքորոշումներ եւ կարեւոր յայտարարութիւններ, դժբախտաբար,

սակայն, ան յայտարարութիւններէն անդին չէ անցած: Թեել 3+3-ի ծեւաչափը մեծ ճամբայ կտրելու հաւանականութիւն չունի ըստ իս, սակայն ապագան ցոյց պիտի տայ, թէ ո՞ւր կը հասկի ան: Մեկը կը տեսնեմք, որ Ռուսիոյ ազդեցութիւնը տիրական է տարածաշրջանին մէջ: Ռուսիա պիտի զգիշի իր այդ «իրաւունքը», որ իր հայեցողութեամբ՝ վաստկած է, իսկ արեւմտեան ուժերը տակաւին սին յոյսերով պիտի սպասեն Թուրքիոյ ճամբով շրջան թափանցելու կարելիութեան ստեղծումին, մինչ այդ Թուրքիա լաւ ձեւը գտած է ապտակելու և առեւմուտքին՝ հրթիռներ գնելով Ռուսիային, արաբական աշխարհին մէջ այլազան տեղեր խլրտումներ ստեղծելով, քիւրտերու դէմ պայքարելով, նոյնիսկ երեմն հակադրութելով արեւմտեան քաղաքականութեան՝ քիւրտերու հարցով: Ուստի Թուրքիան ցոյց տուած է իր անկախութիւնը թէ՝ Արեւելքն եւ թէ՝ Արեւմուտքն ու սկսած է շարժիլ որպէս գերտերութիւն: Համաշխարհային ուժեր այս հանգամանքը չեն կրնար կուրօրէն անտեսել, հետեւաբար մեր պարտականութիւնն է շարունակաբար բացայատել թրքական իսկական դիմագիծը: Ճիշդ այդ պատճառով մեր նախընտրութիւնն է այս փուլին վերակենդանացնել Մինսքի համանախագահող խումբին գործընթացը, որպէսզի այնտեղ թէ՝ Ռուսիան, թէ՝ Ֆրանսան եւ թէ՝ Ամերիկան կարենան ունենալ պետք եղած ազդեցութիւնը՝ խաղաղ ճանապարհով հասնելու վերջ ի վերջոյ լուծման մը, որով կարելի է գոհացնել կողմերը: Մինչ այդ մենք պետք է զօրանանք, պետք է պատրաստուինք, որովհետեւ խաղաղութիւն ապահովելու լաւագոյն գրաւականը զօրաւոր բանակ ունենալ է:

**«Գ.».- Ընկեր Յակոբ, դուք ձեր պաշտօնին բերումով
սփիտքի զանազան գաղութեներ կ'այցելեք, ընդհանուր տրա-
մադրութիւնները կը շօշափեք: ՀՅ Դաշնակցութիւնը ինքնին իր
գործունեութեան ընդմեջէն աստիճանաբար զօրացուցած է
սփիտք-հայրենիք կապը: Սիւրիա այցելութեամբ, հանդիպումներ**

**Հարցազրոյցը վարեց՝
ԶԱՐՄԻԿ ՉԻԼԱԲՈՅԵԱՆ-ՊՈՅԻԿԵԱՆ
Արտագրեց
ՎԵՐԱՆ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ**

Ծար.Ա՝ Էջ 6

